

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije se prosto poštnino.

„V edinosti je moč!“

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob sredo, petek in soboto. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 50, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 1.20 „ „ „ . . . 3.60 „ „ „ . . . 10. — „ „ „ . . . 16. — Na naročbe brez priložene naročilne se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 3 nč., v Gorici po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 3 nč., v Gorici 4 nč.

Našim naročnikom!

Z dnem 30. septembra je potekla vsa letna naročnina vsem našim gg. naročnikom, razumim, ki plačujejo na mesec. Prosimo torej častite naše gg. naročnike, katerim priložimo prihodnje dni tirjalne listke, da dotično dolžno naročnino takoj dopolnijo, ako nečejo, da se jim ustavi list. Troški za naš list so veliki in vsakdanji, a do danes imamo prejeti še polovico vse naročnine. Apečujemo torej na rodoljubje naših častitih gg. naročnikov, da vrše svojo dolžnost ter nam s tem olahčajo naš težek posel. Ako se v tirjalnice urinila kaka pomota, naj se nam to opreosti ter blagovoljno javi. Zajedno se obračamo do vseh naših častitih gg. naročnikov s prošnjo, da nam pridobijo v krogu prijateljev novih naročnikov.

Uredništvo. Upravnništvo.

Važnost mesta tržaškega.

Dolgo smo se premisljali: ali bi, ali ne bi — ali naj bi povedali brez ovinkov, kar nam je na srcu, ali naj bi položili modro prst na usta, ozir jemajoč na poznano slovensko občutljivost.

Slednji smo se odločili, da govorimo — rodoljubni naš čut v slovenske vsajemnosti smagaj je naš ozir. In res je bolje, da govorimo — bodi jasno!

Vsi mi, ki živimo ob periferiji slovenski, vsi mi, ki moramo vojevati najhujše boje za svojo in vsega slovenskega naroda ekvistenjo, vsi mi, ki smo neposredno izročeni kruti pesti drugorodnih nasprotnikov, vsi mi, katerim vatrepeče rodoljubno srce aheharni trenutok, videčim, da visi naša narodna ekvistenja takorekoč na jedni samli niti, ki torej najintenzivneje slutimo nevarnost, pretečo naši narodni bodočnosti — vsi mi opazujemo žalostjo v srcu, kako se izvestni politiki Ljubljanski bolj in bolj oddaljujejo od prvotnega programa našega, meneč celo, da je prva in glavna točka programa nekdanjih taborov — zjedinenje, dosledno torej tudi vsajemnost Slovencev — poosebljeno nasprotstvo „zdrave in realne politike“.

Namesto slovenske dobili smo pokrajinsko politiko — namesto čista vso slovenske vsajemnosti izcimil se je polagoma najlepši separatizem, tako, da ne rečemo preveč, ako trdimo, da smo Slovenci v tem pogledu pred 20 leti bili drugi možje nego pa smo danos, da smo se torej umikali in se umikamo še danes pred onimi vplivi, kateri ne vidijo radi, da bi štajerski brat podajal primorskemu bratu roko v bratsko zvezo.

In da bi bilo tako le ob strogo političnih vprašanjih, bi človeka še ne bolelo toliko, ker bi se lahko tolažil s tem, da se smer političke sipe spreminja tako redno, kakor se spreminja vreme ob raznih letnih časih.

Ali mi Slovenci imamo med odličnjaki tudi takih mož — redki so sicer, jako redki, ali vendar je sramota, da sploh so —, ki bi hoteli uveljaviti pokrajinski separatizem tudi na kulturnem polju, če: vi Slovenci ob periferiji, pomagajte si sami! Ali slovenski separatizem, vrasel na polju novodobnega oportunizma, je pognal še vse drugače cvetke: imamo tudi takih mož, ki naravnost odrekaajo n. pr. mestu tržaškemu vsakoršno važnost gledé na položaj naroda slovenskega, modrujoč: Kaj je nam Trst? Koliko slovenskih akademikov nam je vzgojil Trst? Tam je itak vse izgubljeno, tam nimamo ničesar iskati, škoda za vsak novič itd. itd.

Ne mislite, da se šalimo, takih mož je res na Kranjskem!

Redki so sicer — ponavljamo še jedenkrat — taki čudaki, ali imamo jih vendar in to dejstvo je najodurnejši izrodek novodobnega oportunizma slovenskega.

Taki čudaki pač nimajo pojma o položaju naroda slovenskega in o važnosti periferije za vsak narod.

Umetno je torej, da se nekoliko bavimo s važnostjo tržaškega ozemlja za vsa slovenski odnosno s vprašanjem: Ali je Trst res izgubljen za nas?

Evo vam najprvo nekoliko statističkih podatkov!

Oglejmo si najprvo številke zadnjega ljudskega štetja, onega štetja, koje so izveli naši nasprotniki, ki so — to je umevno samo ob sebi — potisnili kolikor se je le dalo število tržaških Slovencev! In vendar so celo ti naši nasprotniki našli našega življa v mestu in po okolici okoli 40 tisoč duš. Še poučnejši, ker zanesljivejši, pa so podatki o našem v društvenem življenju v mestu in po okolici. Tu imamo čitalnico, Sokola, štiri podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, pol. društvo „Edinost“, posojilnico in hranilnico, 2 obrtniški in konsumni društvi, 1 gospodarsko društvo, kmetijsko društvo, pevsko društvo: Slovensko pevsko društvo, Zarja, Adrija, Danica, Skala, Hajdrih, Bralno in pevsko društvo na Opčinah, Slava, Velešila, pevsko in bralno društvo v Lonjeru, bralno društvo pri sv. Ivanu, razna pogrebna društva in bratovščine, delavsko pravovarstveno društvo, 2 delavski podp. društvi itd. Samo obe delavski podporni društvi imata do 1500 članov, „Sokol“ — in to je tudi jako značilno — pa 220. Ukupno število članov vseh društev pa presega gotovo število 3000. In po tej številki članov možno si je ustvariti jasen pojem o mnogostevilnosti slovenskega življa na tržaškem ozemlju, kojega ni samo 40.000 — kakor so računali ob ljudskem štetju —, ampak gotovo

60 do 70 tisoč duš. A za narod, ki šteje poldrugi milijon duš, je taka številka ogromna in gotovo vredna, da se ves narod najživeje zanima za dotično svoje rojake. Te številke dokazujejo tudi, da se ogromna večina našega življa zaveda svoje narodnosti in da ni izgubljena za nas in da se bodo ta naša masa množila v bodočnosti, ako bomo skrbeli zanjo, ako jej bomo dajali priliko, da bode mogla vzgajati mladi narasčajo v poštonem slovenskem duhu!

Da ta naša trditiv ni prazna, dokazujejo najbolje nastopni podatki o naši slovenski petrazrednici pri sv. Jakobu.

Ta naša šola se je pričela dne 3. januarja 1887. s otvoritvijo otroškega vrta. Takrat se je upisalo vsega vkup 27 otrok. In kako je letos po kratki dobi 7 let?

Otroški vrt šteje nad 70 otrok.

I. razred	85
II.	70
III.	70
IV.	70
V.	40

Ukupno torej 405 otrok,

pri čemer pa ne smemo pozabiti, da so skoro vsi ti otroci iz samo jednega okraja mesta. Vrh tega je bil letos brez vsakršne agitacije — list „Edinost“ je komaj omenil upisovanja — pritisk tako silen, da bi lahko imeli še jedenkrat toliko otrok, da nismo bili pripravljeni odklanjati jih zbog nedostatnosti prostora.

Divni procvit te naše šole pač ne kaže, da je v Trstu „vse izgubljeno“, ampak da so tu zbog neugodnih političkih odnosov sicer neugodna in trda ali vendar jako hvala žna tla za intenzivno in razsežno narodno delo. Pritisk v našo slovensko šolo, kakor smo ga videli letos, je pač najboljši dokaz, da ljudstvo naše v mestu se zaveda bolj in bolj in da se po svojem mišljenju bolj ša, pa slabša.

Pa še nekaj treba tu pripomniti. Denimo, da bi se sedanjí naš življ v Trstu res kvaril in slabšal, potem pa vprašamo: kje je mesto na Slovenskem, kjer bi dan na dan in na novo prihajalo toliko slovenskega življa, kakor v Trst? Ali naj prepustimo tudi te nove došlece svoji usodi, s puhlim izgovorom: saj je takó vse izgubljeno!

Dokazali smo torej, da je tržaško ozemlje velevažno za vsa slovenski že s ozirum na mnogostevilnost tu živečega slovenskega življa. To važnost pa povečujejo še drugi oziri in druge okolnosti. Ali niso oni, ki lahko mislujemo trojaki iskati, da v Trstu nimamo Slovencev ničesar iskati, kedaj pomislili na važnost postajanke tržaške za vse

gospodarsko in kupčijsko življenje naroda slovenskega? Ali res nimajo pojma o tisočero trgovskih zvezah, ki spajajo vso Primorsko, Notranjsko in deloma tudi ostalo Kranjsko — zlasti Gorenjsko — in štajersko s mestom tržaškim? Ali res ne vedo, da ima veliki del blagostanja, kolikor ga imamo po Krasu in po Notranjskem, svoj izvor v zvezah s Trstom? Pojte le na ulice in trgo tržaške, pa bode videli, koliko slovenskega ljudstva — od siromašnegatežaka pa do imovitega lesnega trgovca — prihaja sleherni dan v Trst po svojih opravkih!

A ne le za narod naš posebe, ampak za vsa država je Trst jedna najvažnejših postajank; dá, še več: Trst ima svojo važnost tudi za veliko mednarodno politiko. To so še davno spoznali naši Nemci. Ti poslednji, ki vendar niso tu doma in jim je ta zemlja tuja, silijo bolj in bolj, da si utrde tu svojo stališče — kar se jim je tudi posrečilo že v precejšnji meri —, slovenski narod pa naj bi lepo abdiciral, ko je vendar tu njegov dom, njegova zemlja, njegovo morje in njegova postajanka od davnih časov? Za Boga svetega, kam mislite vendar! Tržaško vprašanje je življensko vprašanje za vsa državo sploh in slovenski narod še posebe. Tu velja delati in žrtvovati, dokler se ne reši povoljno to vprašanje. Kajti: kakor hitro se umaknemo s tržaškega ozemlja, ruši se nam jez in porodenj potujčevanja se ulije po kraških tleh tja na Notranjsko. In tedaj šele, ko bode prepozno — dobri Bog čuvaj, da ne pride nikdar do tega! — pridejo do spoznanja tudi oni, ki menijo, da je Trst itak izgubljen za nas in da nimamo ničesar iskati tu — do spoznanja namreč, da je s padcem tržaške postajanke bila narodu slovenskemu izpodročana življenja moč.

Važnost mesta tržaškega za vsa slovenski je torej evidentna in kdor ne vidi te važnosti, temu ni pomoči in se ne bi hoteli prepirati z njim.

Vsem drugim pa, ki so si ohranili pravo zmisel za vseukupni položaj naroda slovenskega, kličemo v tolažbo: da v Trstu lahko rešimo, kar imamo, da Trst ni izgubljen za nas, ako bode umel narod slovenski vršiti svojo dolžnost, tako doma, kakor v parlamentu na Dunaju po svojih zastopnikih.

Politiške vesti.

Delegacije. Včeraj je bila prva plenarna seja avstrijske delegacije. Predsednika so pooblastili, da povodom godu cesarjevega sporoči do najvišjega prestola čestitke in izraz nepremično zvestoba in udanosti. O

Ilija. Roko drži okolu pasu žene, katera se a kozolca k njemu pripogiblje, držeč v naročji dete, a tik nje stoji deček.

— Žena, duša! vadihuje Ilija, da, vse je propalo, vse. Gubec je ob glavo. Brata so mi obesili v Brežicah. Tahi nam je zažgal hišo. Toliko da sem odnesel glavo. Izdal nas je prokleti zlodejec Drmačič, izdal Nožina. Tu mi ni življenja. Bežati moram, preganjajo me, sicer sem izgubljen. Ni mi zlate, pač pa zlate, za to nedolžno dečo. Na Turško pojdem. Ondu se bje buji! Tam me nihče ne pozna. Ná to možnjo zlata, shrani jo!

— Ilija! Tovariš! plaka žena, brez tebe naj ostanem — brez tebe, življenje moje, jaz nesrečnica. A kaj naj porečem deči, kadar me povprašajo po očetu? Oh ostani, za Boga; jaz tega ne preživim. Toda ne, ne, boži, za Boga. Utegnejo te zalotiti, ubiti; gorje, jadna mati! čemu si me rodila!

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

150

Kmetški upor.

Agoodnaka povest šestnajstega veka.

— Spisal August Senoa. Prevodil I. P. Planinski. —

In položil sem roke na njega glavo, a bilo mi je, kakor da hoče semlja počiti.

— Sinko, pojdi v miru, grehi so ti oproščeni, sem dejal.

— Amen! vzdihno suženj in krvnik ga sgrabi in prične trgati opravo z Gubca. Siloma ga pritisejo na stol od razbeljenega železa. Lica mu sardé, zatrepetajo. In pristopi krvnik s razbeljenimi kleščami in ga prične ščipati za roko, za nogo, v rangaljena prsa. Ob vsakem ščipu sasiya krvava rana, zatrepetajo telo, gost snoj mu stopi na čelo, izpraj pa se mu izvije samolkel stek. Naposled vzame krvnik s kleščami iz ognja krono od razbeljenega železa.

— Na ti, kralj, krono, zakliče krvnik in posadi razboljeno železo na Gubčovo glavo. Koža mu sacvré, kri brizgne, bele ustnice sadrhté, smrtna blodost mu udari v lice, še

enkrat me pogleda kot ranjena aver, rekoč:

— Z Bogom, oče! potem pa se začne oču udirati. — Pobegnili sem. Kri je kipele v meni. Na čelu mi je stal snoj, mravljinco so mi šli po životu. Pobegnili sem kot pijan, kot brezumen, kot besen. Pokleknil sem pred Boga, da molim. Nisem mogel. Padel sem v svoji izbi na tla — plakal sem, plakal, plakal od mraka do sone. Oh Bog! Čemu si mi dal doživeti ta dan, kateri mi je umoril srce, raztrgal živec, otroval dušo, čemu si dal, da me je pogodil zadnji ta pogled, to umirajoče krvavo oko, katero mi bode trgalo srce, dokler bom živ. Ali si čul, Stepan, to krvavo povest? Ali si predočuješ strah in grozo strahotnega trenutka? Čuj! od kmetškega kralja ti prinašam zadnji pozdrav in slovo, nesrečna duša. Sram te bodi, o mal velikaš! Pogledj v našo bedno domovino, prestej pusta pogorišča in stresaj se, prestej krvava trupla in trepetaj, prestej plakajoče matere in žene in gini od strahu. Ti si temu kriv, krivoprisežnik črni, ti in tvoj krvnik Tahi. Vajinih stopinj se drži kri, nad vaji-

razpravi o proračunu za vnanje stvari je izjavil češki delegat Kstian, da razun Poljakov so vsi Slovani proti trozvesi, katera zveza ni donesla Avstriji nikakih koristij. Govornik pa ne želi za sedaj, da bi se Avstrija zvezala s Rusijo, ampak hotel bi, da je Avstrija samostojna in da ima proste roke. Govornik vpraša, ali ne bi bilo umestno, da bi rošili vladarsko vprašanje bolgarsko sporazumno s Rusijo in postavnim zastopstvom bolgarske in v smislu došlo berlinskega dogovora? Govornik vpraša nadalje, kako se tolmači narodnostna postava na Ogerakem nasproti 3 milijonom Rumunov in 3 milijonom Slovkov ter izjavlja slednjič, da bo glasoval proti proračunu s osirom na odnošaje na Češkem.

Mladodehi Pacák izjavlja, da Mladodehi ne žele zveze, ampak prijateljskih odnošajev do Rusije, pač pa se proti trozvesi; poslednja je nepotrebna, ker so se zboljšali odnošaji do Rusije in Francije.

Potem so govorili še del. Bärreither v imenu Nemoev, delegat Ba-winski v imenu Galiških Rusov in Belcredi v imenu veleposelstva češkega.

Za tom se je oglasil minister za vnanje stvari grof Kalnoky. Glede Srbije je rekel, da se nikakor ne misli utikati v notranje zadeve iste. Isto velja za Bolgarsko, kakor bi želel govornik, da se tudi druge države ne bi utikale v notranje zadeve Bolgarske. Sicer pa želi, da bi tudi v Bolgarski skoro došli do stalnih odnošajev, to je, da bi vse vlasti pripoznale prince Ferdinanda.

Politika na razstavi v Lvovu. Te dni je došel mestni zastop Krakovski korporativno v Lvov, da si ogleda razstavo. Krakovskim izletnikom je priredilo mesto Lvovsko sijajen banket. Pri banketu je izrekel predsednik razstave knez Sapieha naslednje znamenite besede: „Poljake napadajo, ker hočejo (Poljaki namreč) biti beli in ne črni, Poljaki in ne Hotentote, Poljaki niso padli, pač pa njih preganjaleci, kateri poslednji hočejo priti prvim do živga s grdom orožjem“. Slednjič je napil knez onim, ki goje vero, da proti volji Božji ne morejo vpeti nobene druge moči. — Tu je knez Sapieha gotovo mislil na napade z nemške strani. Mi ne zamerimo Poljakom, da se branijo kakor vejo in znajo, ali pravično bi bilo, da bi Poljaki pomislili, da tudi Malorusi hočejo biti beli in ne črni, da hočejo namreč biti Malorusi in ne Poljaki. — Ne stori drugim, kar ne želiš, da bi drugi tebi storili.

Ruska carska obitelj odpotovala je včeraj na Krim.

Različne vesti.

Cesarjev god. Povodom godu cesarjevega, bode v četrtek, dne 4. t. m. ob 10. uri dop. slovesna sv. maša v stolni cerkvi Sv. Justa. Po maši bode zahvalna pesem. K tej službi božji so povabljeni zastopniki civilnih in vojaških oblastij, patrijotička društva itd.

Mestni svet tržaški. Sinočna seja bila je jako zanimiva in poučna. Svetovalca vitez Nabergoj in Dollenz sta se sopes krepko potegnili za potrebe okolice, a onorevole Spadoni in vredni njegov tovariš onorevole E. Rascovich sta pokazala svojo nestrpnost proti slovenskemu življu in proti vladi takó jasno, kakor je to jedino le mogoče v tržaškem mestnem zboru. Spadoniju so trn v očesu slovenski zemljevidi, na katerih so italijanska imena mesta in pa okoličanskih vasij (!) popačena po slovensko (!). Takó je čitati na teh zemljevidih „Trat“, „Cris“ (čitaj: Križ), „Ivan“, „Padrich“ (?), „Trebieh“ (?), „Barcolje“ (?) itd. namesto: Trieste, Santa Croce, San Giovanni, Padriciano (!), Trebiciano (!), Barcola itd. Asesor g. Slocovich je zavrnil tega moža s tem, da mu je povedal, da je te zemljevide odobrilo ministerstvo; toda „patrijot“ Spadoni je izjavil na vsa usta, da morajo on in pa njegova garda varovati italijanstvo (!) dežele. — Prav neslano opazko pa je izustil „onorevole E. Rascovich“. (Po ime gotovo ni „popačeno“ po slovenskem pravopisu! Stavec). Spodtaknil se je namreč nad „pijanimi Sv. Ivanskimi mladeniči“, ki so šli včeraj pod slovensko zastavo v vojake. „Onorevole Rascovich“ trdi, da te „tolpe“ stražarji zaradi tega niso ustavili, ker je po slovensko kričala: „Viva gli Slavi!“ — No, da pomirimo v svojem laškem čustvu žalje-

nega „onorevolega“, povemo mu, da je šlo baš včeraj o poludne „nekoliko vnanje krdelec“ lahonskih mladeničev mimo našega uredništva, in je kaj „ubrano“ tulilo: „La cioghi l' oja“ (Pijte olje) in to v blagolasi „dolce favella del al“. Komu pa je ta nasvet veljal, ne znamo sicer, toda da jih je šel onorevole Rascovich, izvestno bi bil izmenjaden in bi bil morda celó mislil, da je to njegovi „onorevolitá“ prizajena posebna — ovacija. Zakaj pa tega „krdelca“, tuledega po sredi mesta, niso ustavili stražarji? Vidiš dragi onorevole Rascovich, da so tvoji zaščiteni, ko gredo v vojake, baš takó „pijani“, kakor pa ona „banda di sloveni“, ki koraka pod „bandiero dei colori sloveni, c a n t a n d o“ (a ne „urlando“, kakor tvoji lahonski mladeniči) a „squarciagola“. Vsek naj torej pometa pred svojim pragom in ako to stori izvestna gospóda, imela bodo dokaj opraviti. — To je naša opomnja; izvestno se obrne vse na boljše, ako bi se ravnala gospóda po tem načelu. — Obirno poročilo o tej znameniti seji objavimo v prihodnji številki.

Slovenska Čitalnica v Trstu odda pod ugodnimi pogoji sledeče časopise v sub-abonement od 1. oktobra t. l.: „Slovenski Narod“, „Slovenec“, „Novice“, „Slovenski Svet“, „Soča“, „Učiteljski tovariš“, „Hrvatska“, „Obzor“, „Crvena Hrvatska“, „Narodni list“, „Mente e Cuore“, „Triester Zeitung“, „Vaterland“, „Reichspost“. Pismeno ali ustmeno ponudbe se sprejmejo v Slovenski Čitalnici, via S. Francesco šte. 2, I. nadstropje.

„Il Pensiero Slavo“ dopolnil je minolo soboto čisto leto svojega trnjavega življenja. Čestitajoč našemu drugu na obletnici, izražamo zajedno svojo nadejo, da bode tudi v naprej vtrajal v borbi za slovenska prava v mejah in na podlagi avstrijskih temeljnih zakonov. Zlasti bódi temu našemu tovarišu skrb poučevati neslovensko javnost o naših razmerah, da ne bode ta javnost tako krivično sodila o naših pravičnih težnjah, kakor je sodila do sedaj, ker nas ne pozna in ker so jo zbegali naši slobni protivniki s raznovrstnimi lažmi in obrekovanji. V tem pogledu nam „Il Pensiero Slavo“ lahko veliko koristi in je po takem tudi vreden, da ga podpira, kdor le more.

Šole v okolici. Včeraj je prišel pouk po vseh šolah v okolici, izvzemši Vrdeško šolo, ki je še zaprta zaradi slabih zdravstvenih razmer v tamošnjem okraju.

Za ženske družnišice sv. Cirila in Metod nabrala je g. Metlikovič 5 kron 40 st. Darovali so: g. Josip Gregorič iz Reke 2 kr., g. Ana Cotič 1 kr., g. Janko Molovič 1 kr., g. Karla M. 1 kr. in g. Ana Laščak 40 st.

Javna prestopoljna dražba vina. Ker je nenadoma uavstali mraz jako neugodno vplival na mošt, takó, da se isti ni mogel skuhati pravočasno, odpade namenovana javna prestopoljna dražba novega vina v tukajšnjih javnih skladiščih tekom tega meseca. Prihodnja javna dražba bode šele dne 20. novembra t. leta. Prijave vina se vprejemajo do 12. novembra.

Ogenj na južni železnici. Po noči na včeraj so se un-l na tukajšnji postaji južne železnice vagon oglja. Prihiteli gasilci trudili so se 4 ure, predno so jim je posredilo pogasiti ogenj. Nevarnost bila je velika, kajti burja razmetala je žareče oglje in iskre daleč na okolo. Vnel se je celó kup sodov, oddaljen kakih 60 metrov od gorečega vagona in jeden vagon, naložen s raznim blagom ter uvrščen v 100 metrov daleč od gorečega vagona stoječi tovorni vlak. Oglje — kakih 100 kvintalov — pogorelo je popolnoma; od vagona ni ostalo drugo, kakor železni okovi in koleasa.

Ponarejeno vino. Kakor znano, izdelujejo v Barkovljah nekateri brezvestneži „umetno vino“ na debelo. To vino navadno barvajo s tamerindo. Ker pa je izjavil mestni fizikat, da je tamarinda, s katero barvajo vino, jako škodljiva zdravju, prepovedal je mestni magistrat nadaljnje izdelovanje „vina“ s tamerindo ter je zajedno zaprl dve taki „tovarni“, ki niste imele potrebne koncesije. Lastniki teh tovarn so se pritožili na namestništvo. Dotični pričakujejo menda še odlikovanja za svoj atrup?

Goriške vesti. Na gimnazij v gorici se je vpisalo letos nad 500 učencev. Toliko učencev ni bilo nikdar še na tem savodu. Prvi razred so razdelili zaradi tega v tri vstoprednice, in tudi drugi razred ima dva

oddelka. — Pripravljalna dela za telefonsko zvezo Gorice s Tratom dobro napredujejo. Gorica bode s tem telefonom posredno zvezana s Dunajem, pozneje pa napravijo telefonsko zvezo s Italijo.

Dávica v Trstu. Odkar so odprli šole, širi se ta kuga uprav grozno. Predminoli tedem obolelo je za dávico 30 otrok, od katerih sta umrla dva, minoli teden pa jih je obolelo še 47, izmed kojih je umrlo sedem! Da so vted te boleznii zaprli več razredov mestnih šol, smo bili že omenili. Mestna delegacija je naročila satorej za tukašno bolnišnico zdravilno krvno vodo (serum) proti dávici, katero sredstvo je bil nadavno isnašel prof. Behring. To zdravilo utogne dospeti v Trst še v kakih 14 dneh.

Nova tovarna tobaka. Včeraj so odprli v Senju novo tovarno za izdelovanje tobaka. V novi tovarni je okolo 1000 delavcev in delavk.

Prestop. Včeraj so se vinaki bratci stopili v neki gostilni. Frčali so kozarci sim ter tje, da je bila groza; nekdo je s kozarcem jako spretno pogodil v čelo 29 letnega kmetovalca Frana Piščanca, stanujočega v Rojanu št. 335. Ranjeni je šel na zdravniško postajo iskat pomoči.

Nezgoda. 72letni železniški čuvaj Josip Viltovec je prišel včeraj po nesreči med dva vagona. Sreča v nesreči pa je, da mu je silna teža slomila le levo nogo. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Blazen morilec. Te dni je umoril kapetan trgovskega brodovja, Jernej Soldatič, star 51 let, svojo lastno mater. Včeraj dopoldne pripeljali so morilca v Trst in ga isročili v bolnišnico, ker je nesrečno blazen in je brkone v takem stanju zaklal svojo mater. Svojima čuvajema je med potjo smehljaja pripovedoval vse podrobnosti groznega hudodeletva.

Ukradena — noga. V Brooklinu (Severna Amerika, država Novi Jorška) je zdravnik Hawthorn nedavno odšagal desno nogo milijonarju Bridgesu, ker se je bil pojavil rak na nogi. V svrhu reklame je zdravnik stavil nogo v špirit in jo isročil v svoji škafalnici. Na dotični stekleni posodi je bilo čitati: „Ta noga je desna noga g. Danyja Bridgesa. Dne 14. avgusta 1894. sem mu jo odšagal srečno“. Milijonar pa ni hotel, da služi njegova noga zdravniku v reklamo, zato je zahteval, da jo zdravnik odstrani. Ker pa zdravnik tega ne stori, toži ga sedaj milijonar, da mu je nogo — ukradel!

Sodniške. 29 letna hišna Marija Strauss iz Trbovelj stala je včeraj pred tukajšnjim sodiščem, zatožena hudodeletva nevarnega protenja. Strauss je bila v službi pri rodbini Polacco, stanujoči v ulici Rossetti št. 16. Prijateljca Polaccove hčerke, gđa. Angela Poseunik, se je bila israsila, da je Strauss tatvina in žaljeno dekle se je dne 31. avgusta t. l. zagrozilo s nožem v roki obrekovalki, da jo umori. Zatoženska je jako slabotna in histeriška; med raspravo jo je prijel kró in morali so poklicati zdravnika s zdravniške postaje v pomoč. Sodišče se je osvedočilo, da je zatoženska isrešla omenjeno grožnjo v histeriškem stanju, da torej ne more biti odgovorna za izustene besede, zato jo je rešilo obtožbe.

Policijske. Predvčerajšnjem popoldne je ukradel neznan tat trgovcu manufakturam blagom g. Valentiču v Novi ulici komad barhenta, vrednega 8 gld. in iz izloženega okna trdke DeFranceschi na trgu delle Loggia komad sukna za hlače, vrednega 5 gld. Polic. offo. g. Tiz je kmalo zatem zasačil dozdevna tatova. Ista sta: 30letni težak Viktor Cante in 23letni težak Josip Gandolf, oba iz Trsta. — Minolo noč so prijeli stražarji 21letnega kamenoseka Franja T. iz Trsta, ker je razgrajal na Acquedotto. — 18letno brezposelno dekle Franjo H., bivša služabnica pri načelniku železniške postaje v Hrpeljah, so zaprli, ker jo išče drželno sodišče v Ljubljani zaradi goljufije.

Najnovejše vesti.

Holešovo (Moravska) 2. Minolo noč je pogorelo poslopje severne železnice v Klinškom. Kakó je navstal požar, se ne ve. Budimpešta 2. Tu so zbrani skoraj vsi liberalni članovi abornice magnator, da glasujejo za cerkveno-politiške preosnove, o katerih prično raspravo jutri ter bodo trajale ves teden. Za jutrajnjo sejo je na dnevnem redu „Prostost veroizpovedanja“.

Budimpešta. 2. (Plenarna seja ogerke delegacije). Razpravljali so o proračunu za vnanje stvari. Poročevalec Falk naglašal, da

se grof Kalnoky še več let vespešno in vstrajno trudi v ta namen, da se vsdrži evropski mir. Ta smoter je tudi dosegel, ne da bi pri tem trpeli ugled in interesi Avstro-Ogerke. Poročevalec priporoča, da se vprejme predlog odseka, s katerim se odobruje vnanja politika ter se isreka pripoznanje in zaupanje voditelju te politike. Na to so vprejeli proračun za vnanje stvari kot podlago za podrobno raspravo, katera poslednja se je tudi pričela.

Budimpešta 2. Sibirijaka „Tribuna“ javlja, da je zagotovljena zveza romunske in sronske stranke v ta namen, da se skupno upreti madjarskemu nasilstvu v Transilvaniji.

Berolin 2. „National Ztg.“ je poisvedela o boleznii ruskega carja iz verodostojnega vira nastopno: Car trpi od zadnjega poletja sém na vnetju ledi, pri čemer se izloča beljak. (Brighteva bolezen na ledicah.), toda bolezen je tako smerna, da ni nikakorine neposredne nevarnosti. Sem ter tje trpi car tudi na pritisku na prsa in kadar diše. Car se je prevož utrudil s delom in trpi tudi duševno, ker se je obrnilo na slabše zdravje Velikega kneza Jurija. Profesorja dr. Zaharjin in Leyden pričakujejo stalno, da se carju obrne na boljše po bivanju pod milejšim nebom. Ni res, da bi bila sadela carja káp, ali pa da bi se bil pojavil kró.

Carigrad 2. Ruski admiral Avelan je došel ssekaj na ruskemu parniku „Kubane“. Ostane tukaj pet dni. V četrtek bode admiralu na čast velik ples pri ruskem odposlancu Nadilovu. Članovi francoske naselbine se poklonijo admiralu „in corpore“.

Pariz 2. V Chateaudune so pogorela vojaška skladišča sez. Pogorelo je 1 milijon stotov sena.

Pariz 1. „L' Univers“ javlja baje iz dobrega vira, da je Rusija sklenila posredovati med Kitajcem in Japonsko. 5000 ruskih vojakov da je še pristopilo na korejska tla.

Shanghai 2. Kitajci so ispraznili mesto Wi-Ger. Pobegnili so onkrak reke Yalu in se utrdili ob glavni cesti, vodeči v Mukden. Kitajski vojski so le še tolpa isstradanih, slabo oboroženih ljudij. Nekateri polki pohóto nimajo niti pušek, niti streljiva; rasne baterije topništva imajo le še po jeden ali dva rabljiva topa.

London 2. „Bureau Reuter“ poroča iz Shangaja: Kitajski general Yung, bivši poveljnik v Port-Arthuru, je imenovan vrhovnim poveljnikom Peyanske vojske.

Trgovinske brojavke.

Praga. Norafinirani sladkor za oktober f. 13:35

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carno vred, odpošiljatev precej f. 31 10. November-

maro f. 30.—30.25. Concassé za november-maro 30:50 do 31.— Čovorni za oktober 32:35. November 31:25 V glavah (sodih) za polovico oktobra 33, za konec oktobra 32.

Havre. Kava Santos good average za oktober 9.75, za februar 82.—, mlačno.

Hamburg. Santos good average za oktober 72 50, december 67 25, maro 64 25 jako mlačno.

Budimpešta. Zaradi židovskega novega leta ni tudi danes trga.

Dunajska borza 2. oktobra

	1894.	včeraj	danes
Drjavni dolg v papirju	98:95	99:10	
„ „ v srebru	99:10	99:05	
Avstrijska ronta v zlatu	124.05	123:60	
„ „ v kronah	97:95	97:90	
Kreditno akcije	370:50	371:25	
London 10 Lst.	124 —	123:95	
Napoleoni	9:87	9:88	
100 mark	60:92 1/2	60:90	
100 Italj. lir	45:20	45:25	

RODOLJUBI!!

Podpisani naznanjam, da sem odprl v soboto dne 9 junija svojo kremo v ulici Valdirivo št. 19., znano pod imenom „Croce di Malta“. Točil bodem vina prve vrste, kraški teran in izvrstno pivo. Izborna kuhinja, cene pošteno. — Nadejajo se, da me bodo Tržaški Slovani po mogočnosti podpirali, belešim udani Fran Kravos.

Gostilna „All' Antico Moro“ ulica Solitaria 12, (po domače pri „Prvačkoven“) priporoča pravi kraški teran iz Komna I. vrste po 40, II. po 32 in belo vipavsko po 38 né. liter. Izborna kuhinja in po cent je vedno na razpolago. — Držed se gesla: „Rajak k rajaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. Anton Podopivec, gostilničar.

Žrebanje neprekleno 16. Oktobra

Glavni dobinki
60.000 gl. 10.000 gl. 5.000 gl.
v gotovini le po odbitku 10%
Lvorske srečke à 1 gld. priporočata:
Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi.

Zaloga piva

pivovarno bratov
Reininghaus v Steinfeldu — Gradec
in 156

zaloga kisle vode Mattoni's Giesshubler
pri

A. DEJAKU, junior,

v Trstu, via degli Artisti št. 8.
zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant